

Revitalizacija povijesnih građevina kroz model javno-privatnog partnerstva

Matea Senkić



RESTAURA projekt donosi nove mogućnosti obnove i oživljavanja lokalne povijesti.

Nedostatak financijskih sredstava za obnovu i revitalizaciju napuštenih i zanemarenih povijesnih građevina koje kontinuirano propadaju jedno je od ključnih problema s kojima se susreće većina zemalja srednje Europe. Ograničena javna sredstva (nacionalna, ali i EU) za revitalizaciju kulturne baštine potaknula su pronalaženje novih načina financiranja te uključivanje privatnog sektora i ekspertize kroz model javno-privatnog partnerstva (JPP). Danas je javno-privatno partnerstvo poželjna praksa u većini europskih zemalja, posebice za razvoj infrastrukturnih projekata te pružanje kvalitetnijih javnih usluga. U Hrvatskoj JPP je definirano kao dugoročni ugovorni odnos između javnog i privatnog partnera predmet, kojeg je izgradnja i/ili rekonstrukcija i održavanje javne građevine u svrhu pružanja javnih usluga iz okvira nadležnosti javnog partnera (Zakon o javno-privatnom partnerstvu, NN 78/12, 152/14, čl. 2). Iako se JPP sve više primjenjuje, u Europi su poznati samo rijetki primjeri JPP-a u revitalizaciji kulturne baštine. Neke zemlje poput Velike Britanije, Nizozemske, Australije i SAD-a pokazale su se uspješne u provedbi takvih projekata, no to su, prije svega, zemlje koje posjeduju stručni kadar, zakonodavni i institucionalni okvir JPP-a i povoljnu poduzetničku klimu koja olakšava njegovu implementaciju. Uzimajući u obzir navedene probleme, implementacija JPP-a u području kulturne baštine čini se jedinom alternativom očuvanju

i upravljanju jedinstvenom materijalnom baštinom srednje Europe. U Hrvatskoj prvi i trenutno jedini uspješno realiziran primjer dobre prakse javno-privatnog partnerstva (JPP) u kulturi je obnova palače Varaždinske županije. Ova monumentalna građevina kasnog baroka danas je u potpunosti obnovljena i revitalizirana po modelu JPP-a, te joj je vraćena prvobitna namjena za koju je građena. Prema podacima iz Registra ugovora o javno-privatnom partnerstvu u planu su dva JPP projekta u kulturi: rekonstrukcija industrijske zgrade Tvornice duhana Zagreb, koja je zaštićeno kulturno dobro u Hrvatski povijesni muzej, te izgradnja spremišnih i radnih objekata Hrvatskog državnog arhiva. Buduća građevina Hrvatskog državnog arhiva trebala bi osigurati uvjete za dugoročno obavljanje djelatnosti arhiva kao što su smještaj i zaštita arhivskog i filmskog gradiva, te prijam i obradu gradiva.

Institut za razvoj i međunarodne odnose (IRMO) jedan je od partnera na projektu RESTAURA (*Revitalising Historic Buildings through Public-Private Partnership Schemes / Revitalizacija povijesnih građevina kroz model javno-privatnog partnerstva*) koji je financiran iz sredstava Europskog fonda za regionalni razvoj Interreg Središnja Europa, a koji donosi promjenu na ovom području. Projekt okuplja četiri zemlje središnje Europe: Poljsku, Slovačku, Sloveniju i Hrvatsku, te ima za cilj identificirati, testirati, evaluirati i promovirati dobre primjere prakse javno-privatnog partnerstva (JPP) u revitalizaciji povijesnih gradova i građevina. Iz svake zemlje sudjeluju kako javne, tako i privatne institucije (lokalna uprava, znanstvene i obrazovne ustanove, udruženja JPP-a, nevladine organizacije, razvojne agencije) kako bi zajednički razvile i implementirale rezultate projekta na temu koja je u EU zemljama

članicama iz središnje Europe još uvijek nepoznata. Očekivani rezultati projekta su strategije i akcijski planovi, alati, pilot akcije i radionice za javnu upravu koja planira renovirati i dati konkretnu namjenu povijesnim građevinama koristeći model JPP-a. U svrhu poticanja budućih JPP projekata planirane su četiri pilot akcije u četiri zemlje koje se odnose na povijesne lokalitete visoke kulturne vrijednosti. Tako će Grad Buzet, kao jedan od projektnih partnera, u sklopu ovog projekta izraditi plan revitalizacije starogradske jezgre, te idejno i arhitektonsko rješenje odabranog objekta u starogradskoj jezgri, pilot akciju JPP-a, a posebno će kroz suradnju s projektnim partnerima poboljšati sposobnosti i vještine javnog sektora kod korištenja sheme javno-privatnog partnerstva pri obnovi i revitalizaciji povijesnih građevina na području grada Buzeta. ■

Saznajte više:

Macdonald, S. i Cheong, C. (2014) *The Role of Public-Private Partnerships and the Third Sector in Conserving Heritage Buildings, Sites, and Historic Urban Areas*. Los Angeles: The Getty Conservation Institute.

Projekt RESTAURA (*Revitalising Historic Buildings through Public-Private Partnership Schemes*). Interreg Central Europe.

URL: <http://www.interreg-central.eu/Content.Node/RESTAURA.html>

Registar ugovora o javno-privatnom partnerstvu.

Agencija za investicije i konkurentnost. URL: <http://www.aik-invest.hr/jpp/registar/>